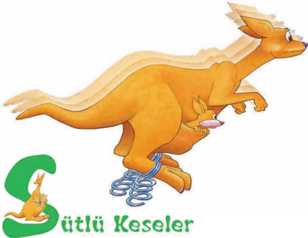
KOCAMAN GÖVDELİLER

İÇİNDEKİLER

Sütlü Keseler

Hoooop! Hooooop! Annem ne kadar da hızlı zıplıyor. Öyle hoşuma gidiyor ki onun böyle zıplaması. Çok heyecanlanıyorum. Acaba şimdi nereye gidiyoruz? İyice meraklandım, ama bunu şu an anneme soramam. Yoksa "Allah korusun!" yere düşebilirim. O zaman ben ne yaparım? En iyisi annemin durmasını beklemek. Hooop! Hop! Evet artık yavaşlıyoruz. Galiba duracağız.

Tahmin etmiştim. Meğer yine ormanın en yeşil yerine gelmişiz. Annem buradaki otları çok seviyor. Buraya geldiğimize göre demek ki annemin karnı acıkmış. Zaten yemyeşil otları, yaprakları çoktan yemeye başladı bile. Bu arada ben de başımı annemin kesesinden çıkardım, onu

izliyorum. Ben dışarı çıkıp ot yemeyeceğim. Çünkü biz kangurular, çok küçük doğduğumuz için biraz büyüyene kadar annemizin kesesinde yaşıyoruz. Allah'ımız öyle merhametli ki annemizin kesesini bizim için en güzel şekilde donatmış. İçine bütün ihtiyaçlarımızı yerleştirmiş.

Keseye ilk geldiğimizde o kadar minik oluyoruz ki boyumuz yaklaşık bir santimetre. Ağırlığımız da bir gramdan bile daha hafif. Yani neredeyse tüy gibiyiz. Zaten bu hâldeyken henüz hiçbir organımız gelişmiş durumda olmuyor. Göremiyoruz ve duyamıyoruz bile. Ve ilk başta böyle küçücük iken sonradan büyüyüp kocaman oluyoruz. Çünkü demin de dediğim gibi bizi büyütecek gıda, annemizin kesesinde hazır.

Rabbimiz, kesenin içine bizim için süt pınarları koymuş. Hem bir tane de değil, tam dört tane. Üstelik bu dört farklı pınardan akan süt, birbirinin aynısı değil. Her birisinden farklı yaşlarımız için farklı sıcaklık ve kıvamda süt geliyor. Bizler de sırasıyla yaşımıza uygun memedeki sütten içiyoruz. Ne zaman hangi memedeki sütü içeceğimizi de hiç karıştırmıyoruz. Hatta birimiz kesedeyken bir kardeşimiz

daha olsa bile, hiç karışıklık çıkmıyor. Herkes gidip kendi yaşına uygun olan memeden sütünü içiyor. Kardeş kardeş annemizin kesesini paylaşıyoruz. Çünkü Allah, bize bunları nasıl yapacağımızı öğretmiş.

Ben şu an annemin kesesinde tekim, yani henüz kardeşim yok. Ve bu günlerde üçüncü pınardan süt içiyorum. Bir süre sonra da sıra dördüncüye gelecek. İşte kesedeki günlerim bu şekilde geçecek ve ben de giderek büyüyeceğim. Annem gibi güçlü bir kanguru olacağım. Annemin dediğine göre en çok da arka bacaklarım ve kuyruğum güçlenecekmiş. O zaman ben de onun gibi hızlıca hoplayıp zıplayabilecekmişim. Ne güzel değil mi? İnşallah o günler çabuk gelir.

Bu arada annem karnını bir güzel doyurdu. Galiba birazdan buradan ayrılacağız. Ben çoktan başımı kesenin içine soktum bile. Sımsıkı da tutundum. Artık eve dönüyoruz. Haydi hoooop! Hoooop! Hoooop!

KİMLİĞİM

Vatanımız Avustralya ve Yeni Gine'dir. Ön bacaklarımız kısa, arka bacaklarımız güçlü ve uzun, kuyruğumuz çok kuvvetlidir. Hoplayıp zıplamamız ve kesemiz ile tanınırız. Kesemizin içinde dört farklı süt pınarı vardır. Her birisinden de farklı ısı ve kıvamda süt gelir. Yavrularımızı kesemizde taşır, sütümüzle besler ve büyütürüz. Yavrularımız kesemizin içerisine ilk geldiklerinde henüz 1 santimetre boyunda ve yaklaşık 1 gram ağırlığındadır.

Sürpriz Arkadaş

Bu sabah oldukça heyecanlı ve bir o kadar da güzel bir olay yaşadım. Aslında ilk başta her şey diğer günlerdeki gibiydi. Bütün sürü etrafa yayılmıştı. Bazıları çamur banyosu yapıyor, kimileri yıkanıyor, kimileri su içiyordu. Zaten bu sulak araziye bunun için gelmiştik. Üstelik burayı bulmakta da hiç zorlanmamıştık. Çünkü Allah'ımız biz filleri, suyun kokusunu çok çok uzaklardan bile hissedebilecek biçimde yaratmış.

Sürümüzdeki diğer filler gibi biz de annemle birlikte su içiyorduk. Sonra da gidip ağaçların serinliğinde dinlenecektik. İşte tam bu sırada yanımızdaki fil teyzelerimden ikisi aceleyle ağaçlığa doğru gitmeye başladı. Arkalarından öylece baka-

kalmıştım. Teyzelerimden birisi zorlukla yürüyor, diğeri ona destek olmaya çalışıyordu. Bu şekilde ağaçların arkasına kadar gittiler ve gözden kayboldular. Tabiî ben daha fazla bekleyemedim ve hemen:

– Anne, teyzelerime ne oldu? Niçin birden su içmeyi bırakıp gittiler, dedim. Annem:

– Telâşlanma yavrum, kötü bir şey yok. Birazdan gelecekler. İstersen niçin gittiklerini söylemeyeyim. Gelişleri sana sürpriz olsun tamam mı, dedi.

Daha da meraklanmıştım, ama en azından endişelenmekten kurtulmuştum. Annemin dediği gibi bekledim. Ve sonra ne oldu biliyor musunuz? Teyzelerim bir süre sonra ağaçların arasından çıktılar. Yanımıza doğru gelmeye başladılar. Üstelik yanlarında küçük bir yavru fil vardı. Öyle sevimliydi ki. Ancak annesinin yardımıyla ayakta durabiliyordu. Demek ki sürpriz buydu. Bana küçük bir arkadaş gelmişti. Çok sevinmiştim. Ağaçların arkasında teyzelerimden biri yavrusunu doğurmuş, diğeri de ona yardım etmişti. Anneme:

–İlk doğduğumda ben de mi böyleydim, dedim. Annem gülümseyerek:

– Evet, sen de aynen böyleydin. Bak şimdi kendi başına birçok işini görebiliyorsun. Artık organlarını nasıl kullanacağını bile iyice öğrendin. Rabbimizin bize hangi organımızı ne için verdiğini biliyorsun, dedi. Ben sevinçle:

– Doğru, meselâ ilk başlarda hortumumla bu kadar çok iş yapabileceğimi bilmiyordum. Sabahtan beri hortumumla bir sürü şey yaptım değil mi anne? Su içtim, sırtıma çamur sürdüm, yerdeki taşları kaldırdım, dedim. Bunun üzerine annem:

– Haydi şimdi hortumunla bir şey daha yap bakalım. Kuyruğuma sıkıca tutun da gidelim. Sana dişlerini kullanarak yerden nasıl su çıkarabileceğini öğreteyim. Şu ilerideki toprak alan, bu iş için oldukça uygun görünüyor, dedi.

Yeni bir şey daha öğreneceğime çok sevinmiştim. Hemen annemin dediği gibi yaptım. Sonra birlikte ilerledik. Bu sırada sürümüze yeni katılan minik arkadaşım da annesinden süt içiyordu. Eeee, ne de olsa benim yaptıklarımı yapabilmesi için biraz daha büyümesi gerekiyor.

KİMLİĞİM

Asya ve Afrika'da yaşarız. Karada yaşayan en büyük canlı biziz. 3,5 metre boyunda ve 6 ton ağırlığındayız. Kocaman kulaklarımız ve uzun bir hortumumuz vardır. Her işimizi hortumumuzla görürüz. Günde yaklaşık 330 kilogram bitki yeriz. Su bizim için çok önemlidir. Bazen su bulmak için kilometrelerce yol kat ederiz. Yaklaşık 70 yıl yaşarız.

En Uzun Boylular

İyi ki annemin sözünü dinlemişim de yanından ayrılmamışım. Yoksa biraz önce kocaman bir aslana yem olacaktım. Ama annem, onu güçlü bacaklarıyla bir tekmede yere serdi. Sonra da beni hemen oradan uzaklaştırdı.

Şimdi su içmeye gidiyoruz. Ama su içmeye başlamadan önce annem her zamanki gibi aslan var mı diye etrafı gözleyecek. Eğer çevrede herhangi bir tehlike yoksa suyumuzu içeceğiz. Çünkü su içerken saldırıya uğrarsak, annem kendini bile koruyamayabilir. Neden mi?

Biz zürafalar, su içerken çok savunmasız durumda oluyoruz da ondan. Ağzımızı suya yaklaştırmak için

önce ön ayaklarımızı yanlara doğru iyice açıyoruz. Sonra bacaklarımızın arasından başımızı yere uzatıyoruz. Bu şekilde suyumuzu içiyoruz. İşte bu hâldeyken saldırıya uğrarsak kurtulmamız neredeyse imkânsız. Çünkü tek düşmanımız olan aslanlar, bizi böyle görürse asla fırsatı kaçırmıyorlar. Bir anda boynumuza atlayıveriyorlar. Bu yüzden yere eğilmeden önce etrafı iyice kontrol etmemiz çok önemli.

Çok şükür ki Yüce Allah, bize çok uzun bir boy ve çok iyi gören gözler vermiş. Bu sayede her tarafı rahatlıkla kontrol edebiliyoruz. Hem arkadaşlarımızla haberleşiyoruz hem de düşmanlarımızdan korunuyoruz. Öyle ki annem, dikkatlice ilerilere doğru bakınca bir kilometre uzaktaki bir aslanı bile fark edebiliyor. Tabiî ben şu an böyle şeyler yapamıyorum. Çünkü henüz boyum anneminki kadar uzun değil.

Annemin boyu neredeyse altı metreyi buluyor. İstediği her ağaca rahatlıkla uzanabiliyor. Ama biz en çok akasya ağaçlarının çiçeklerini ve taze yapraklarını seviyoruz. Ancak

hiçbir zaman akasya ağacını kurutacak kadar çok yaprak yemiyoruz. Bir miktar yiyip bırakıyoruz. Çünkü biz, yapraklarını yemeye başladıktan bir süre sonra ağaçtan acı sular çıkıyor. Ağzımıza acı tat gelince biz de ağacın başından ayrılıyoruz. Böylece âdeta ağacı budamış oluyoruz. Yapraklar yeniden uzayınca da gidip onları tekrar yiyoruz. İyi ki Rabbimiz, akasya ağacını böyle acı sular çıkaracak şekilde yaratmış. Yoksa yaprak yemeyi ne zaman bırakacağımızı nereden bilecektik? Hiç farkında bile olmadan ağaçları kuruturduk.

Şimdilik, boyumun yetişmediği yerlerdeki yaprakları ve çiçekleri benim için annem koparıyor. "Bir an önce büyümek için yemelisin." diyor. Annem ne verirse hiç itiraz etmeden yiyorum. Çünkü onun kadar olabilmeyi ben de çok istiyorum.

Evet, sonunda su içeceğimiz yere geldik. Annem hemen etrafı kontrole başladı bile. İnşallah yakınlarda aslan falan yoktur da rahatça suyumuzu içeriz.

KİMLİĞİM

Beş metreye varan boyumuzla karada yaşayan en uzun boylu canlılarız. Neredeyse 2-3 ton ağırlığındayız. Afrika kıtasında sürüler halinde yaşarız. Ağaçların yaprakları ve yüksek çalıların sürgünleri en çok sevdiğimiz besinlerdir. Uzun bacaklarımız ve kuvvetli tekmelerimiz yüzünden en büyük düşmanımız aslanlar bile bize ve yavrularımıza saldırmaya cesaret edemez. Ömrümüz 25-30 yıl kadardır.

Çatallı Boynuzlar

– Şu karşıda duran kaplanı görüyor musun? Sürekli buraya bakıyor.

– Evet, görüyorum. Yavrulardan birini gözüne kestirdi galiba.

– Sürüyü uyarmalıyız. Haydi hemen ayaklarımızı yere vuralım.

– Tamam, haydi!

Arkadaşımla birlikte sürüye tehlikeyi haber verdikten sonra herkes birbirine iyice yaklaştı. Ben liderleri olarak sürümün başına geçtim. Şimdi de buradan hızlıca uzaklaşıyoruz. Çünkü sürüdeki zayıf ya da yavru geyiklerden birinin kaplana yem ol-

masını istemiyorum.

Kaplan şimdiden çok gerilerde kaldı. Benim, sürümün başında olduğumu görünce peşimizden gelmeye çalışmadı bile. Bacaklarımız ince ve çevik olduğu için çok hızlı

koşup çabucak ondan uzaklaşabildik. Şu an hızımızı biraz azalttık. Çünkü yavrular iyice yoruldu. Ama

duraklamak için iyi bir yer bulana kadar ilerlemeye devam edeceğiz.

Aslında ben tek başıma olsaydım, kaplandan kaçmama gerek kalmazdı. Boynuzlarımla onu korkutup kaçırabilirdim. Gerekirse onunla savaşırdım da. Çünkü Allah, biz geyiklere boynuzlarımızı kendimizi koruyabilelim diye vermiş. Ama biraz önce sürümü korumak için en güvenli olan hareket, onları tehlikeden uzaklaştırmaktı. Çünkü gördüğümüz o kaplanın yanında otların arasına saklanmış başka arkadaşları olabilirdi. Ve ben o kaplanla uğraşırken diğerleri sürüme saldırabilirdi.

İyi ki Rabbimiz bacaklarımızı ince ve çevik, boynuzlarımızı da kocaman ve güçlü yaratmış. Yoksa düşmanlarımızdan kolay kolay kaçamazdık. Onlarla karşı karşıya geldiğimizde de oldukça zayıf ve çaresiz olurduk.

En büyük silâhımız olan çatallı boynuzlarımız, her yıl yenileniyor. Eski boynuzlarımız düşer düşmez yerine hemen yenileri çıkmaya

başlıyor. Üstelik her yenilenmede boynuzumuz bir tane daha fazla çatallı çıkıyor.

Büyüme devresinde boynuzlarımız yumuşak ve süngerimsi hâldedir. Üzerleri de içinden damarlar geçen ince bir deri ile kaplı olur. Bu deri tıpkı kadife gibidir. Büyüme tamamlanınca bu kan damarları büzülüyor. Sonra da boynuzumuzun üzerini kaplayan deri kuruyor. Bizler de boynuzlarımızı ağaçlara sürterek bu deriyi çıkartıyoruz.

Epeyce koştuk ya şu an vücut ısım iyice arttı. Neyse ki boynuzlarım tıpkı bir radyatör gibi çalışıyor. İçimdeki fazla ısının dışarıya taşınmasına yardım ediyor. Böylece sıcaktan bunalmamış oluyorum.

İşte sonunda geniş ve yemyeşil bir çayıra geldik. Artık sürüyü durduracağım. Hem biraz dinleniriz, hem de şu güzel otlardan yeriz. Mis gibi de kokuyor.

KİMLİĞİM

Birçok türümüz vardır. Dünyanın hemen her yerinde yaşarız. En önemli silahımız çatallı boynuzlarımızdır. Bu boynuzlar sayesinde kendimizi kaplanlardan bile koruruz. Bununla birlikte boynuzsuz türlerimizin sayısı da epey fazladır. Yaprak, tomurcuk, çimen ve sürgünleri yiyerek besleniriz. Boyu iki metreye kadar ulaşan türlerimiz mevcuttur. Ağırlığımız yaklaşık 220 kilogramdır. Görme, işitme ve koku alma duyularımız oldukça gelişmiştir.

Kardan Adamlar

Kış iyice yaklaştı. Yavrularımın doğumuna da az kaldı. En kısa zamanda yuvanın inşaatını bitirsem iyi olacak. Karın içine doğru epeyce derin bir oyuk açtım. Bu kadar derin kar yığınının altına soğuk gelemez. Çünkü kalın kar tabakaları soğuğu geçirmiyor. Şimdi de sıra yavrularımı doğuracağım ve bakacağım odaları yapmaya geldi.

Bu odaların sıcak olması çok önemli. O yüzden odaları yuvanın giriş kapısından daha yüksek yapacağım. Böylece içerideki sıcak hava dışarı çıkmayacak. Çünkü yavrularım yeni doğmuşken kutup soğu-

ğuna dayanamazlar. Zaten ilk anda çok küçük ve tüysüz oluyorlar. Ağırlıkları bir kilograma bile ulaşmıyor. Gözleri de görmüyor. Bahar gelene kadar onlara yuvada bakacağım. Yavrularım, sütümle beslenip güzelce büyüyecekler. Sonra da hep beraber dışarı çıkacağız.

Bakalım yavrularım, yaşadığımız yeri ilk gördüklerinde ne yapacaklar? Ben küçükken yuvamızdan ilk çıktığımda etrafıma öylece bakakalmıştım. Her yer karlarla kaplıydı ve bembeyazdı. Her tarafı kaplayan beyazlıktan bir anda gözlerim kamaşmıştı. Patilerimi gözlerime götürünce annem:

– Korkma, bu beyazlık gözlerine zarar vermez. Allah'ımız, biz kutup ayılarının gözlerini kar körlüğüne karşı korumalı yaratmış. Gözlerimize zara benzeyen ikinci bir göz kapağı daha koymuş, demişti.

O zaman sevinmiştim. Sonra da patilerimi gözlerimin önünden çekerek yere koyup karların üzerinde koşmuştum. Hem de hiç kaymadan. Hâlâ da karların ve buzların üzerinde hiç kaymadan hızlıca koşabiliyorum. Çünkü

ayaklarım kalın kürklerle kaplı. Bu sayede ayaklarım karda ve buzda yürürken hem kaymıyor hem de hiç üşümüyor.

Aslında benim sadece ayaklarım değil, hiçbir yerim soğuktan etkilenmiyor. Çünkü Rabbimiz, bizleri tam yaşadığımız yere uygun özelliklerle donatmış. Tepeden tırnağa her yerimiz âdeta "Kutup için yaratıldım." diyor.

Kocaman gövdemizin her tarafı beyaz tüylerle kaplı. Tüylerimiz çok sık, uzun ve kabarık. Bu tüyler güneş ışığını doğrudan derimize taşıyor. Böylece bedenimiz çabucak ısınıyor. Derimizin altında da oldukça kalın bir yağ tabakası var. Bu sayede dışarıdaki soğuk içimize giremiyor. Hiç üşümeden buzlu sularda bile saatlerce yüzebiliyoruz.

Bu arada vakit iyice ilerledi. Bir an önce odaların inşaatına başlayayım. Daha epey işim var. Sonra da kendime biraz balık yakalayacağım.

KİMLİĞİM

Kutupların beyaz ve iri sakinleriyiz. Kuzey buzul bölgesinde özellikle de Kanada, Alaska ve Rusya'da yaşarız. Vücudumuzun tek siyah yeri burnumuzun ucudur. Derimizin altındaki kalın yağ tabakası ve sıcak kürkümüz sayesinde dondurucu soğuklardan hiç etkilenmeyiz. Hatta buz gibi suyun içinde kilometrelerce yüzebiliriz. Kutuplarda yaşayan balıklar ve foklarla besleniriz. Boyumuz iki ile iki buçuk metre arasındadır. Kilomuz ise yetişkinlerde 700 kilograma kadar çıkar. Genelde 25 yıl kadar yaşarız.

Su Altında Ziyafet

Yine suyun üstüne doğru çıkıyoruz. Anladım! Beslenme saatim geldi. Annem ne zaman beni emzirecek olsa hep böyle yapıyor. Yukarılara doğru yüzüyor, sonra da biraz yavaşlıyor. Ben de hemen sütümü içmeye başlıyorum. Daha çok küçük olduğum için suyun altında uzun süre nefessiz kalamıyorum. Bu yüzden annem beni sık sık suyun üstüne yaklaştırıyor. Özellikle de emzireceği zaman. Böylece ben de ihtiyaç duydukça suyun dışına çıkıp nefes alabiliyorum.

Tabiî annemin dediğine göre bu durum şimdilik böyleymiş. Biraz daha büyüdüğümde her şey çok daha kolay olacakmış. Önce suyun dışında bir iki dakika nefes alacakmışım. Sonra da saatlerce suyun altında kalabilecekmişim. Çünkü Allah'ımız, biz balinaları bunu kolaylıkla yapabilecek biçimde yaratmış.

Suyun altında nefes alamayışımızın sebebi, solungaçlarımızın olmamasıymış. Bizim karadaki hayvanlar gibi akciğerlerimiz varmış. O yüzden nefes almak için suyun dışına çıkıyormuşuz. Ancak bizim akciğerlerimiz çok güçlü olduğundan, aldığımız nefesle suyun altında çok uzun süre durabiliyormuşuz. İstediğimiz kadar derinlere dalıp, kolaylıkla tekrar yukarılara çıkabiliyormuşuz. Zaten annemden de görüyorum. Bu anlattıklarını rahatlıkla yapabiliyor. Bir an önce büyüyüp onun gibi kocaman olayım diye de beni sık sık emziriyor.

Biliyor musunuz, biz balinalar dünyanın en büyük hayvanlarıymışız. Ağırlığı, otuz tane filin toplam ağırlığı kadar olan balina teyzelerim bile varmış. Yani benim annemden bile kocaman. Kim bilir belki ileride ben de öyle olurum.

Annem bir yandan yüzüyor, bir yandan da etraftaki balık sürülerine bakıyor. Galiba onların yerlerini belirliyor. Anlaşılan beni doyurduktan sonra o da bu balıklardan yiyecek. Sanıyorum yemeye başlamadan önce yine dünkü gibi yapar. Çıkardığı seslerle balıkların yerini diğer balina

teyzelerime haber verir. Birkaç gün önce onlar da bize bir sürü karidesin olduğu bir yeri haber vermişlerdi. O sırada teyzelerim epey uzaktaydı. Ama biz yine de onları rahatlıkla duymuş ve yerlerini kolaylıkla bulmuştuk. Annem karidesi çok sevdiği için bu habere çok memnun olmuştu. Sonra da arkadaşlarıyla birlikte karidesleri afiyetle yemişlerdi.

Suyun üstüne geldik sayılır. İyi ki süt içmeye başlamadan önce size bunları anlattım. Çünkü süt içerken ağzımı hiç açmayacağım. Ağzımı annemin memesine yapıştırıp öylece duracağım. Sütü ağzıma annem fışkırtacak. Annemin memesinin çevresi kas halkalarıyla dolu. Annem bu kasları sıkıp gevşetince, sütü fışkırıp doğruca benim ağzıma doluyor. Eğer sütü ben emmeye çalışsaydım, ağzıma sütle birlikte denizin tuzlu suyu da dolardı. Bu da bana çok zarar verirdi. Çok şükür ki Rabbimiz, bizim için en kolay ve güzel olanını yaratmış. Çünkü O, çok ama çok merhametli.

Annem bana kolaylık olsun diye iyice yavaşladı. Ben de artık sütümü içeyim değil mi?

KİMLİĞİM

Dünyanın en büyük canlıları bizleriz. Bütün denizlerde yaşarız. Yavrularımızı doğurmak için ılık denizlere göç ederiz. Okyanuslardaki planktonlar ve balıklarla besleniriz. Vücudumuz kalın yağ tabakasıyla kaplı olduğu için en soğuk sularda bile rahatlıkla yüzebiliriz. Birkaç türümüz içerisinde en büyüğümüz mavi balinadır. Ağırlığı 130 ton, boyu da 24 metre kadardır. Burun deliğimiz sırtımızın üzerindedir. Ortalama ömrümüz 300-400 yıldır.

Şaşırtan Çizgiler

– Hemen yavruları ortaya almalıyız.

– Aslanlar mı geliyor?

– Baksana, ileride otların arasındalar. Sayıları fazla. Bu durumda en doğrusu hemen buradan uzaklaşmak.

– Gördüm onları. Haklısın. Acele edelim.

Annemle babam böyle konuştuktan sonra hemen tehlikeyi sürümüzdeki diğer zebralara da haber verdiler. Sonra da herkes yavrusunu sürünün ortasına doğru itti. Tabiî annemler de beni. Hep birlikte hızlıca koşmaya başladık.

Şu an annem sürekli beni kontrol ediyor. Ona yakın koşmama çok dikkat ediyor. Bence emniyetli bir yer bulana kadar koşacağız. Çünkü ne zaman aslanlardan kaçsak hep böyle yapıyoruz. Zaten uzun süre koşmak bizim için hiç zor değil ki. Çünkü Rabbimiz bacaklarımızı uzun ve güçlü yaratmış. Yorulmadan ve

yavaşlamadan uzun mesafeleri koşabiliyoruz. Ayrıca akciğerlerimiz de oldukça güçlü. O yüzden öyle kolay kolay yorulmuyoruz.

Biliyor musunuz, Allah'ımız bize tam ihtiyacımız olan özellikleri vermiş. Çünkü biz genelde her tarafı açık otlaklarda yaşıyoruz. Ve çevremizde kendimizi korumak için saklanabileceğimiz hiçbir yer olmuyor. Yani tehlikelerden ancak kaçarak kurtulabiliyoruz. İşte bu sebeple hızlı koşabilmemiz çok önemli.

Bir başka özelliğimiz daha var ki o da kaçmadan kendimizi koruyabilmemiz için verilmiş. Bu özellik ne mi? Tabiî ki vücudumuzdaki siyah beyaz çizgiler. Çoğu zaman bu çizgilerin yardımıyla durduğumuz yerde bile tehlikeden uzak olabiliyoruz. Aslında ben de bunu daha yakında öğrendim. Geçenlerde uzaktan sürümüzü izleyen bir aslan görmüştük. Tabiî ben hemen anneme sokulmuştum. Daha önceleri olduğu gibi kaçacağımızı zannetmiştim. Ama sürümüzdeki zebraların çoğu otlamaya devam ediyordu. Sadece bazı zebra amcalarım sürüyü birbirine biraz daha yakınlaştırmışlardı. Meraklanmış, biraz da telâşlanmıştım. Çünkü annem her zaman aslanların bizim için tehlikeli olduğunu söylerdi. Peki o zaman

niye kaçmıyorduk ki? Bunu anneme sorduğumda bana:

– Korkma yavrum. Sürümüz tehlikede olsa zaten hemen kaçardık. Tek bir aslan kendi başına bize zarar veremez, demişti.

Sonra da bana üzerimizdeki çizgileri göstermişti.

– Bak, siyah-beyaz çizgilerimize. Bizler hep bir aradayken bu çizgiler birbirine karışıyor. Bize karşıdan bakan aslan, hangi çizginin kime ait olduğunu bir anda ayırt edemiyor. O zaman da kafası karışıyor. Kime saldıracağını bir türlü belirleyemiyor, demişti. İşte ben, niçin siyah beyaz çizgili yaratıldığımızı o zaman öğrenmiştim.

O kadar çok acıktım ve susadım ki inşallah duracağımız yer yakındır. Zaten annem de yavaşlamamı işaret ediyor. Aaaaa, şu karşıdaki otlağı şimdi gördüm. Anlaşılan orada duracağız. Yaşasın, istediğim kadar ot yiyebileceğim. Zaten aslanlar artık çok uzaklarda kaldı. Eminim bizi ellerinden kaçırdıkları için epeyce üzülmüşlerdir.

KİMLİĞİM

Güney Afrika'nın açık otlaklarında yaşarız. Otlar, çalılar, çimenler ve sürgünlerle besleniriz. Kendimizi düşmanlarımıza karşı koruyabilmek için hızla kaçarız. Bunun için gerekli olan uzun bacaklar ve büyük akciğerler Allah tarafından bizlere verilmiştir. İnsanların parmak izleri gibi bizim de çizgilerimiz kendimize hastır. Yani bütün zebraların desenleri birbirinden farklıdır. Toz banyosunu çok sever, sürüler halinde yaşarız. Sürü uyurken içimizden bazılarımız nöbet tutar. Genelde 25 yıl kadar yaşarız.

Yemek ve Uyumak

Birkaç gündür gözlerim açık. Meğer her yeri görmek ne kadar da güzelmiş. Tabiî en güzeli de annemi görebilmek. Annem öyle şefkatli ki onu çok seviyorum. O da beni çok seviyor. Doğduğum günden beri çoğu zaman onun kucağındayım. Beni seviyor, emziriyor. Uykum geldiğinde kucağında sallayarak uyutuyor.

Tabiî ben ilk günlerde bu anlattıklarımı sadece hissediyordum. Göremiyordum. O zaman gözlerim kapalıydı. Çünkü biz pandalar, gözlerimiz kapalı olarak doğuyoruz.

Gözlerimiz doğduktan yaklaşık altı hafta sonra açılıyor. Zaten o sırada çok küçük oluyoruz. Neredeyse küçük bir tavşan kadar. Ama demin de söylediğim gibi annelerimiz, bize öyle özenle bakıyorlar ki güzelce büyüyoruz. Bizi hem sütleriyle besliyorlar hem de her türlü tehlikeden koruyorlar.

Annemin söylediğine göre üç aylık olduğumda tek başıma yürümeye başlayacakmışım. Beş aylık olduğumda ise koşmaya ve bambunun tadına bakmaya. Bu arada size bambudan hiç söz etmedim değil mi? Zaten ben de ne olduğunu daha yeni öğrendim.

Bambu bizim en sevdiğimiz yiyeceğimizmiş. Ben de diğer pandalar gibi büyüyünce bütün günümü bambu yemekle geçirecekmişim. Bana bunu anlattığında anneme:

– Bambu yememiz niçin bu kadar uzun sürüyor? Çiğnemekte mi zorlanıyoruz, demiştim. O da bana:

– Tabi ki hayır, benim minik pandam. Bambuyu çiğnemek bizim için hiç zor değil. Allah'ımız, bize tam bambunun sert kabuklarını yemeye uygun sağlam ve keskin dişler vermiş. Yemek yeme işimiz bu kadar uzun sürüyor, çünkü çok fazla yiyoruz. Bir günde yaklaşık 40 kilogram bambu yersek ancak karnımız doyuyor, demişti.

Yetişkin bir panda neredeyse 120 kilogram ağırlığında oluyormuş. Bunun için de ancak bu kadar çok yemekle doyuyormuş. Herhâlde şu an çok küçük olduğumdan, o günler bana oldukça uzak görünüyor.

Ben size bunları anlatırken annem de bir yandan bambu yemekle meşguldü. Şu an yemeğini bitirip beni kucağına aldı. Ne güzel! Önce annemin sütüyle karnımı doyuracağım. Sonra da ona sarılıp uyuyacağım.

KİMLİĞİM

Diğer ayı türlerinden biraz farklı bir görüntümüz vardır. Beyaz postumuzun üzerinde büyük siyah benekler mevcuttur. Asya kıtasında yaşarız ve bambu yiyerek besleniriz. Günde yaklaşık kırk kilogram bambu tüketiriz. Beslenme işi bitince günün geri kalan kısmında uyuruz. Yetişkin pandaların ağırlığı 120 kilograma kadar çıkar.

Temizlik ve Güvenlik

Ne zamandır çamur banyosu yapamadım. Üzerimdeki parazitler de bunu fırsat bilip hemen çoğalıverdiler. Şu küçük sinekler ve kurtçuklar, derimin üzerinde yaşamayı ne kadar da çok seviyorlar. Ama ben onları hiç mi hiç sevmiyorum. Hele de beni kaşındırmalarından çok rahatsız oluyorum.

Küçük kuşlarıma söyleyeyim de bugünkü temizliği biraz uzun tutsunlar. Şu sıralar buna epey ihtiyacım var. İşte tam da onlardan söz etmişken geldiler bile. Bu kuşlar, biz gergedanların en büyük yardım-

cıları. Kendileri küçükler, ama yaptıkları iş bizim için çok büyük. İyi ki Rabbimiz, onlara bizimle birlikte yaşamayı ilham etmiş. Yoksa biz ne yapardık? Eminim üzerimizdeki şu parazitler, koca gövdemizi bitirene kadar bizi yemeye çalışırlardı. En iyisi kuşlara bugünkü isteğimi söyleyeyim:

– Sırtımdaki şu parazitlerden öyle şikâyetçiyim ki. Bütün gece beni kaşındırıp durdular. Bugün onların hepsini toplamanız mümkün mü acaba?

– Sen hiç sıkılma gergedan kardeş. İstediğin bu olsun. Biz şimdi onların hepsini seve seve toplarız. Hem böylece karnımızı da bir güzel doyurmuş oluruz.

– Tamam, o zaman. Haydi bir an önce başlayın.

Kuşlara "Kolay gelsin." dedikten sonra beklemeye başladım. Şu an sırtımdaki parazitleri tek tek topluyorlar. Biliyor musunuz, bu kuşların bize yardımı sadece temizlikle sınırlı değil. Bize âdeta güvenlik hizmeti de veriyorlar. Nasıl mı?

Üzerimizde dolaştıkları için çevremizde olup biteni bizden daha önce fark edebiliyorlar. Eğer uzaklardan bize doğru yaklaşan bir düşmanımızı görürlerse, hemen ötmeye başlıyorlar. Tabiî bu, onların her zamanki ötüşlerin-

den çok farklı oluyor. Tehlikeyi haber veren bu ötüşler, sanki çığlığı andırıyor. Bunun üzerine bizler de ters giden bir şeyler olduğunu anlıyoruz. Sonra da hemen tedbirimizi alıyoruz.

Kararımı verdim. Sırtımdaki temizlik bittikten sonra ilk işim, bir çamur banyosu yapmak olacak. Aslında bunu hiç ihmal etmemeliyim. Yüce Allah çamuru öyle özel yaratmış ki! İçinde mikrop ve parazit yaşamıyor. İşte bu yüzden vücudumu çamurla kaplayınca, parazitler derimin üzerinde barınma fırsatı bulamayacaklar.

Bu arada sırtımdaki kuşlar, temizliği bırakıp acı acı ötmeye başladılar. Anlaşılan tehlikeli bir durum sezdiler. Ormanın ilerisinde yaşayan kaplanlar var. Acıkmışlarsa buraya doğru yaklaşıyor olabilirler. Genelde böyle yapıyorlar. Büyük ihtimalle kuşlar onları görmüşlerdir. Neyse, haber verdikleri iyi oldu. Dikkatli olmalıyım. Hele hele yavruma bir zarar gelmesini hiç istemem. Gerekirse onlara karşı burnumdaki sivri boynuzumu bile kullanırım.

KİMLİĞİM

Karada yaşayan hayvanların en büyüklerinden biriyiz. Genelde Hindistan, Afrika ve Java'da yaşarız. Burnumuzda uzunca ve sivri bir boynuzumuz vardır. İri yapımız ve bu boynuzumuz sayesinde hiçbir hayvan bize saldırmaya cesaret edemez. Boyumuz yaklaşık 5 metre, ağırlığımız ise 3 ton kadardır. Yeşil yaprak, ot ve çimen yemeyi, su içmeyi çok severiz. Ortalama ömrümüz 40 yıl kadardır.

Yumurta Nöbeti

Yer ne kadar da çok ısındı. Bu sıcaklar yumurtalarıma zarar verebilir. Yuvamı serinletsem iyi olacak. En iyisi yuvaya biraz su sıçratayım. Yavrularımın yumurtadan çıkmalarına kısa bir süre kaldı. Dünyaya gelmelerine bu kadar az kalmışken ölmelerini hiç istemem.

Zaten onlara herhangi bir zarar gelmemesi için sürekli yuvamın yakınlarında duruyorum. Onları sık sık kontrol ediyorum. Çünkü başlarına bir iş gelirse çok üzülürüm. Hatırlıyorum da bir keresinde arkadaşlarımdan biri yuvasını darmadağın bulmuştu. Yumurtalarını kırılmış

gördüğünde öyle üzülmüştü ki. Uzun süre onu teselli etmeye çalışmıştık. Benzer bir acı yaşamayı asla istemem. O yüzden dikkatli olmalıyım.

Ben, yumurtalarımın güvenliğine, yuvamı yaparken de çok dikkat ettim. Önce su kenarına yakın en uygun ve güvenli yeri tespit ettim. Yumurtadan çıktıktan sonra yavrularımı kolayca suya ulaştırabilmeliyim, diye düşündüm. Sonra yuva yapımında kullanacağım yaprakları buraya taşıdım. Taşıma işi bitince toprak üzerinde derince bir çukur açtım. Getirdiğim yaprakları ve o sırada su kenarından taşıdığım çamuru kullanarak yuvamı yaptım. Daha sonraki günlerde yumurtalarımı yuvamın içine özenle yerleştirip üzerlerini örttüm.

İşte demin de dedim ya şimdi sabırla minik timsahlarımı, yani yavrularımı bekliyorum. Tam yumurtadan çıkacakları anı yakalamam çok önemli. Çünkü bazen yumurtalarının kabuklarını kırmakta zorlanabiliyorlar. Aslında Yüce Allah, onlara bu konuda büyük bir kolaylık vermiş.

Daha yumurtada iken yavrularımızın burunlarının ucunda sivri uçlu dişleri oluyor. Bunlar âdeta yavruların yumurta kabuğunu kırması için yaratılmış. Zaten bu diş, yavrularımız yumurtadan çıkar çıkmaz hemen dökülüyor. Buna rağmen bazen kabuğu tam olarak kırmayı başaramayan yavrular oluyor. O zaman da biz anne timsahlara iş düşüyor. Kabuklarını kırmalarına dişlerimizle yardım ediyoruz. Hepsi yumurtalarından çıkınca da önce onları ağzımıza yerleştiriyoruz. Sonra da özenle su kenarına taşıyoruz. Böylece Rabbimizin ilhamıyla onları suya ulaştırıyoruz.

Size bunları anlatmaya başlamadan önce yuvama epey su sıçrattım, ama galiba bu yeterli olmayacak. Bugün hava her zamankinden çok daha sıcak. Belki de yuvamın üzerine biraz çimen yerleştirmeliyim. O zaman çok daha serin olur. Gidip çimen getireyim.

KİMLİĞİM

Dev bir kertenkeleye benzeriz. Sudaki balıklar ve su kenarına yaklaşan hayvanları yakalayarak besleniriz. Akarsularda ve bataklıklarda yaşarız. Gövdemiz sert bir deriyle kaplıdır. Bizler çok uzun ömürlüyüz, seksen yıl yaşayan türlerimiz vardır. Yetişkinlerimizin boyu 4,5 metreyi aşar. Diğer canlılardan farklı olarak bizim üst çenemiz açılır. Asya, Amerika, Afrika ve Avustralya'da yaşarız.

İlk Koşu

– Haydi koşun bakalım.

– Ama anne, nasıl yapacağız ki?

– Tereddüt etmenize hiç gerek yok Karabenek. Bunu yapabilirsiniz, haydi!

Annem böyle söyleyince kardeşlerim Çilli, Süslü ve ben biraz daha cesaretlendik. Evet, koşmaya başladık bile. Annem haklıymış. Gerçekten de koşabiliyoruz. Hem de hıphızlı. Ben en öndeyim. Hemen arkamda Çilli var. Süslü, en sonda. Epeyce ilerledik. Şimdi de annemle babamın yanına geri dönüyoruz.

Yanlarına geldiğimizde annem hemen dedi ki:

– Bakın gördünüz mü ne güzel koştunuz. Ben size söylemiştim. Yüce Rabbimiz biz deve kuşlarına bu özelliği vermiş. Her birimiz yu-

murtadan çıktıktan çok kısa bir süre sonra rahatlıkla koşabiliriz. Hem de hızlıca. Bunun üzerine Çilli:

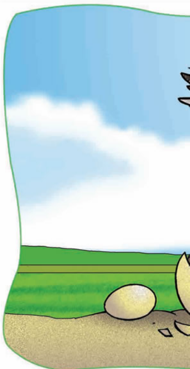
– Koşarken dengemi kanatlarımla sağladım biliyor musun anne, dedi. Annem de ona:

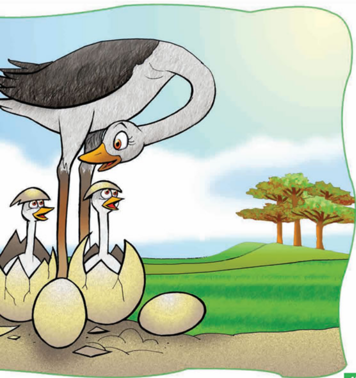
– Aferin sana, zaten öyle yapman gerekiyordu. Çünkü Rabbimiz bize kanatlarımızı bu iş için vermiş. Yani uçmak için değil, koşarken gövdemizi dengelemek için, diye cevap verdi.

Annem ve babam bizim koştuğumuzu gördüklerine çok sevinmiş görünüyorlar. Babamın dediğine göre yumurtadan çıkışımızı heyecanla beklemişler. İlk koşumuzu da izledikten sonra iyice mutlu oldular. Şimdi hep birlikte dinleniyoruz.

Annemin anlattıklarına göre biz deve kuşları iki bacaklı hayvanların en hızlı koşanıymışız. Neredeyse bir araba kadar hızlanabiliyormuşuz. Bir de en büyük yumurta, biz deve kuşlarına aitmiş. Bunu duyunca hemen:

– Yani şimdi biz dünyanın en büyük yumurtalarından mı çıktık, dedim. Annem de:

– Evet aynen öyle. İçinde olduğunuz yumurtaların her biri yaklaşık bir buçuk kilogramdı, diye cevap verdi. Sonra gidip gagasıyla yerdeki kırık yumurta kabuklarından birini aldı. Kabuğun üzerindeki delikleri bize göstererek:

– Şu minik delikleri görüyor musunuz? İşte sizler yumurtalarınızın içindeyken bu deliklerden hava alıyordunuz, dedi. Sonra devam etti:

– Üstelik bu deliklerin çok önemli bir görevi daha var. Bunların yerleri, bütün deve kuşu yumurtalarının üzerinde farklı farklı. İşte bu sayede her bir deve kuşu kendi yumurtasını kolaylıkla tanıyor, dedi.

Bu delikler benim ve kardeşlerimin epey ilgisini çekmişti. Hep beraber, içinden çıktığımız yumurtaların kabuklarını bir süre inceledik.

Şimdi de tekrar koşmaya karar verdik. Aramızda yarış yapacağız. Hem bu sefer hiç birimiz sıkıntılı değiliz. Çünkü koşma konusunda usta yaratıldığımızı artık çok iyi biliyoruz.

KİMLİĞİM

Hayvanlar âleminde en hızlı koşan iki bacaklı canlı bizleriz. Saatte 70 kilometre hızla koşabiliriz. Boyumuz 2-3 metre, ağırlığımız 110-160 kilogram kadardır. Yeşil sebze, ot ve tohumlarla besleniriz. Ufak böceklerden de yeriz. Sürüler halinde yaşarız ve yumurtalarımızı ortak bir yuvaya koyarız. Dünyada en çok Avustralya'da yaşarız. Küçük madenleri ve cam parçalarını yiyebiliriz. Ömrümüz 60-70 yıl kadardır.

Yüzme Oyunu

Yine ne kadar da çok esnedim. Ağzımı açık görünce kuşlar hemen başıma toplandılar. Bir sorayım bakalım temizliğe mi gelmişler:

– Merhabalar, hoş geldiniz. Temizlik mi yapacaksınız?

– Evet, seni esnerken görünce gelip bir soralım dedik. İstersen dişlerine güzel bir bakım yapabiliriz. Ne dersin?

– Olur derim.

Bu kuşları çok seviyorum. Sık sık gelip böyle dişlerimi temizliyorlar. Benim gibi kocaman bir su aygırının dişlerinin arasındaki artıklar bile onları doyurmaya yetiyor. Çünkü hepsi de küçük küçükler. Benim sivri ve uzun dişlerimin arasında gezinmekten hiç korkmuyorlar. Ama ben de onlara zarar verecek ya da onları

korkutacak hiçbir şey yapmıyorum. Çünkü Allah'ımız onlara da bana da güzelce yardımlaşmayı ilham etmiş. Artık temizlik için ağzımı açıyorum. Gerisini kuşlar gidince anlatırım.

Temizlik epey sürdü ama şu an sonuncu kuş da ağzımdan çıktı. Hep birlikte uçup gittiler. Karınlarını doyurdukları için oldukça sevinmiş görünüyorlar. Artık biz de küçük kızım Tombul ile birlikte rahatça yüzebiliriz. Eminim kızım yüzme fikrini duyunca çok sevinecektir. Suda benimle oynamaya bayılıyor. En çok da yüzerken sırtıma çıkıp sonra tekrar suya atlamayı seviyor.

Biz su aygırları, yüzmeyi hem seviyoruz hem de çok iyi biliyoruz. Ayrıca suyun altında epey uzun bir süre kalabiliyoruz. Rabbimiz bize bu konuda şöyle bir kolaylık vermiş: Suya dalarken burun deliklerimizi kapatabiliyoruz. Böylece burnumuzdan içeri su kaçmamış oluyor.

"Birlikte yüzelim." deyince Tombul gerçekten de çok sevindi. Daha şimdiden sırtımdan suya üç dalış yaptı bile. Bu sıcak havada suyun içinde serinlemek çok zevkli. Güneş altında kalınca yanma gibi bir derdimiz de olmadığı için rahatız. Yüce Allah, vücudumuzu güneş yanık-

larına karşı özel sıvılar üretecek biçimde yaratmış. Bu sayede cildimiz, tüysüz olmasına rağmen güneşte yanmıyor.

Üstelik bizler sadece sıcaktan değil soğuktan da hiç zarar görmüyoruz. Çünkü derimiz çok kalın ve altında beş santimetre kalınlığında yağ tabakası var. Tabiî bu kadar yağlı olunca soğuk suyun altında bile sıcak kalıyoruz.

Bu arada Tombul, suyun kenarında gezinen timsahları gördü ve bana:

– Anne, bu timsahlar niçin sürekli bize bakıyorlar, diye sordu. Ona:

– Ben yanındayken korkmana hiç gerek yok, yavrum. Ama yine de timsahlara karşı her zaman dikkatli olman gerektiğini unutma, dedim.

Çünkü timsahlar bazen başımıza dert olabiliyor. Yavrularımız küçük olduğu için onları kolay bir av olarak görüyorlar. Tabiî bizim kocaman ve güçlü çenelerimizle onların saldırılarına karşılık vereceğimizi de çok iyi biliyorlar. Ama biz yine de dikkatli olmalıyız.

KİMLİĞİM

Bizler Afrika'daki su boylarında yaşarız. Derimiz tüyle kaplı değildir. Otla besleniriz. Kafamız ve vücudumuz çok iridir. Ağzımızda uzun ve sivri dişler mevcuttur. İyi yüzücüyüzdür. Dev gövdemiz ve iri dişlerimiz sebebiyle timsahlar bile kolay kolay bize saldırmaya cesaret edemez. Genellikle sürüler halinde yaşarız. Suyun altında uzun süre kalabiliriz.

Denize Varış

Çok fazla oyalanmadan işimi bitirip tekrar denize dönmeliyim. Bu kumsala yumurtalarımı bırakmak için geldim. Zaten biz deniz kaplumbağaları yumurta bırakma işi dışında karaya hiç çıkmıyoruz. Erkek deniz kaplumbağaları ise hep denizde duruyor. Çünkü bizler, karada sudaki gibi hızlı hareket edemiyor ve savunmasız kalıyoruz.

Birazdan kumsalda yuvamı yapmak için uygun bir yer tespit edeceğim. Sonra yüzgeçlerimi kullanarak oraya yaklaşık elli santimetre derinliğinde bir çukur açacağım. Açtığım bu çukura yumurtalarımın hepsini bırakacağım. Yaklaşık yüz tane olan yumurtalarım, masa tenisi topları kadar ve beyaz renkte. Yumurtalarımı bıraktıktan sonra üzerlerini kumla örteceğim. Denize geri döner-

ken arkamda kum üzerinde traktör tekeri gibi izler bırakacağım. Böylece yavrularım yumurtalardan çıktıktan sonra bu izleri takip ederek denize ulaşabilecekler. Tıpkı yıllar önce yine bu kumsalda benim yaptığım gibi.

Yumurtamdan çıktığım o günü hiç unutmuyorum. Kabuklarımızı kırdıktan sonra kardeşlerimle birlikte üzerimizdeki kumları atmaya başlamıştık. Bir süre sonra da yuvamızdan dışarı çıkmıştık. Her yer karanlıktı, ama tam karşımızdan bir ışık geliyordu. Rabbimizin bize ilham etmesiyle gecenin karanlığında denizin o yönde olduğunu anlamıştık. Tek hedefimiz denize varmaktı. Hemen önümüzde bulduğumuz izleri takip etmeye başlamıştık. Ta ki denize varana kadar. Kendimizi suya attığımızda hepimiz çok mutlu olmuştuk. Açık denizlere doğru yüzmüş, yüzmüştük.

Tabiî bütün bunlar uzun yıllar önceydi. Buralardan çok uzaklaşmış olmama ve aradan uzun yıllar geçmiş olmasına rağmen, doğduğum yeri hiç şaşırmadan tekrar bulabildim.

Sonunda yuvamı yapmak için uygun bir yer buldum. Artık kumu kazmaya başlasam iyi olacak. Daha bir-iki saatlik işim var. Hava aydınlan-

madan denize ulaşmalıyım. Ne güzel, yaklaşık iki ay sonra yavrularım da denize kavuşacaklar. Bu sırada herhangi bir tehlikeyle karşılaşmama-

ları için sürekli dua ediyorum.

Denize varmalarından sonra onlar için çok fazla endişelenmeme gerek olmayacak. Hele biraz büyüdüklerinde her şey çok daha kolaylaşacak. Giderek irileşecekler ve neredeyse 350-400 kilogram olacaklar. Aynı zamanda suda çok hızlı hareket edebileceklerinden pek fazla düşmanları olmayacak. Deniz hayvanlarından yiyerek güzelce büyümeye devam edecekler. Meselâ ben bu zamana kadar denizde birkaç kez köpek balıkları tarafından kovalanmaktan başka bir tehlike yaşamadım. Bizler başımızı karadaki kaplumbağa arkadaşlarımız gibi kabuğumuzun içine çekemiyoruz. O zaman da bazı köpekbalıkları ve balinalar, kabuğumuzun dışında kalan kısımları yemek olarak görebiliyor. Ancak demin de dedim ya. Çok hızlı hareket edebildiğimiz için onlardan kaçmak pek de zor olmuyor.

Bu arada yumurtalarımı gömdüm ve buradaki görevim bitti. Denize dönüyorum.

KİMLİĞİM

Brezilya kıyıları açıklarında, Akdeniz, Pasifik ve Atlantik okyanusunda yaşarız. Boyumuz yaklaşık bir metre, ağırlığımız ise yaklaşık 150-200 kilogramdır. En çok 450 kilogram ağırlığa ulaşabiliriz. Deniz canlılarıyla besleniriz. En çok yengeci severiz. Sadece dişilerimiz yumurta bırakacakları zaman karaya çıkar ve sonra hemen denize geri döner. Yavrularımız da yumurtalarından çıkar çıkmaz denize koşar. 300-350 yıl kadar yaşarız.